09.09.2026

Dnro Tukes
11222/00.00.01/2026

**Talousvaliokunta**
TaV@eduskunta.fi

Viite: Lausuntopyyntönne 22.6.2026 HE 70/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseksi

## Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) lausunto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kiittää talousvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseksi (HE 70/2026 vp).

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii tekniseen turvallisuuteen liittyvänä lupa- ja valvontaviranomaisena useilla säädösalueilla kuten kemikaaliturvallisuus, painelaiteturvallisuus ja sähköturvallisuus sekä kaivoslain tarkoittamana kaivosviranomaisena. Tukes korostaa, että alueidenkäytön suunnittelussa huomioidaan turvallisuuden kannalta kriittisten kohteiden nykyisiä ja tulevia tarpeita sekä sovitetaan yhteen erilaisia intressejä liittyen vaaralliseen teollisuuteen (SEVESO III -direktiivin artiklojen 13 ja 15 toimeenpano), toimintoihin tai kaivostoimintaan.

### *Yleistä*

Hallituksen esityksen mukaan uuden alueidenkäyttölain keskeisimmät muutokset kohdistuisivat maakuntakaavan ohjausvaikutukseen, kaavojen sisältövaatimusten ajantasaistamiseen, tuulivoimarakentamiseen, aurinkovoimarakentamiseen, vähittäiskaupan suuryksiköihin, maanomistajan aloiteoikeuteen ja kumppanuuskaavoitukseen, kaavoitusprosessin sujuvoittamiseen sekä muutoksenhakuun.

Tukesin näkökulmasta merkittävin muutos olisi alueidenkäyttölakiin ehdotettu uusi suuronnettomuusvaaraa aiheuttavia tuotantolaitoksia koskeva 7 §. Pykälän myötä ympäristöministeriön maankäyttöä ja kaavoitusta koskevat ohjekirjeet olisivat jatkossa tarpeettomia ja ne samalla kumottaisiin.

Tukes puoltaa pääosin tehtyä esitystä sekä esittää seuraavat huomiot:

**Turvallisuus- ja kemikaalivirasto**
**Helsinki** PL 66 (Opastinsilta 12 B) 00521 Helsinki
**Tampere** Kalevantie 2 33100 Tampere
**Rovaniemi** Valtakatu 2 96100 Rovaniemi
**Vaihde** 029 5052 000 www.tukes.fi kirjaamo@tukes.fi Y-tunnus 1021277-9

Luku 2: Viranomaistehtävät. Luku käsittelee viranomaisen tehtäviä. Tukesia ja sen tehtäviä ei mainita luvussa. Suuronnettomuusvaarallisten ja vaarallisten kemikaalikohteiden läheisyyteen kaavoitettaessa tai uusia vaarallisia tuotantolaitoksia suunniteltaessa Tukes toimii lausunnonantajana ja kemikaali- tai kaivoslupaa myönnettäessä Tukesin tulee ottaa huomioon kaavan ja alueen soveltuvuus ja turvallisuus suunniteltuun käyttötarkoitukseen. Tukesin esittää, että sen rooli laajamittaisten vaarallisten kemikaalikohteiden ja kaivosten luvittajana tuotaisiin esiin.

Luku 5: Yleiskaava: 41 § Yleiskaavan ja asemakaavan yhteiskäsittely. Tukes puoltaa esitettyä menettelyä ja katsoo, että se vähentäisi myös hallinnollista taakkaa. Tähän sisältyisi myös viranomaisten välisen lausuntotarpeen väheneminen.

Luku 6: Asemakaava: 50 §:n sisältövaatimukset. Hallituksen esityksessä 50 §:n perusteluissa todetaan, että ”*Turvallisen elinympäristön vaatimukseen liittyy myös ilmastonmuutoksen ja sen vaikutusten, esimerkiksi sään ääri-ilmiöt huomioiminen kaavaratkaisuissa.*” Tukes pitää esitettyä muutosta tärkeänä ja korostaa, että sään ääri-ilmiöitä tulee tarkastella laaja-alaisesti, ne voivat olla aiempaa rajumpia ja niitä voi tapahtua aiempaa useammin. Sään ääri-ilmiöiden seurauksena voi tapahtua myös vakava teollinen onnettomuus (Natech) onnettomuus. Tukes katsoo, että muutos vastaa suuronnettomuusvaarallisia laitoksia koskevaa SEVESO III -direktiiviä ja kannattaa tehtyä lisäystä.

Luku 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset ja luku 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset. Luvut sisältävät tuuli- ja aurinkovoiman rakentamista koskevat erityiset säännökset. Tukes haluaa kiinnittää huomiota siihen, että esityksessä ei ole huomioitu tuuli- tai aurinkovoimaloiden aiheuttamaan onnettomuusriskiä, esim. tuulivoimalan lavan tai muiden kappaleiden irtoamiseen liittyviä riskejä tai aurinkovoimalan suurpaloriskiä, lähellä oleviin vaarallisiin tuotantolaitoksiin tai muihin ulkopuolisiin kohteisiin. Tukes on hallituksen esitysluonnosta koskevassa lausunnossaan tuonut esiin, että Tukes ja pelastuslaitos ovat linjanneet onnettomuustietojen ja voimaloiden korkeuksien perusteella, että tuulivoiman sijoittaminen alle 600 m päähän vaarallisesta tuotantolaitoksesta edellyttää erillistä selvitystä turvallisesta sijoittamisesta. Tukesilta ei olisi tarpeen pyytää lausuntoa ellei siihen ole erityisen painavaa perustetta, jos tuulivoimala sijoitettaisiin yli 600 m etäisyydelle vaarallisesta kemikaalikohteesta. Tämä keventäisi myös hallinnollista taakkaa.

Lisätietoja lausunnosta antaa:

johtaja Kirsi Levä puh. 0295 052 162, etunimi.sukunimi@tukes.fi.

Pääjohtaja Tomi Lounema

Johtaja Kirsi Levä

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Denna handling har upprättats och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Pääjohtaja Tomi Lounema
9.9.2026

Johtaja Kirsi Levä
9.9.2026

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
PL 66
00521 Helsinki
Vaihde 029 505 2000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9